

Varför varierar kvinnorepresentationen i världens demokratier?

En jämförande studie

Frida Alvin
Karin Lindbom

Abstract

Den här uppsatsen söker svaret på vad som genererar hög kvinnorepresentation i parlamenten. Vi har valt att göra en kvantitativforskning av alla världens fria demokratier som inledning, sedan en fallstudie av Sydafrika, Mongoliet och Ghana. Avslutningsvis följer en jämförande studie mellan dessa tre länder, för att ytterligare fördjupa vår forskning. Vi kommer med hjälp av våra analyser påvisa att organisering av och nätverkande mellan kvinnor är den mest betydande variabeln för att ett land ska kunna höja sin andel kvinnor i parlamentet.

Nyckelord: kvinnlig representation, demokratisering, jämställdhet, organisering

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och frågeställning	2
1.1.1	Frågeställning	2
1.1.2	Syfte	2
1.2	Metod och disposition	2
1.2.1	Operationaliseringar och begrepp	3
1.3	Teorianvändning	4
1.3.1	Tidigare teorier	4
1.3.2	Våra teorier	4
2	Kvinnorepresentation i världens fria demokratier	6
2.1	Kvantitativ undersökning	6
2.1.1	Wides konklusion	6
2.1.2	Vår konklusion	7
3	Fallstudier av tre länder	8
3.1	Sydafrika	8
3.1.1	Sydafrikas demokratisering	8
3.1.2	Kvinnors ställning i Sydafrika	9
3.1.3	Sydafrikas kvinnorepresentation i parlamentet	10
3.2	Ghana	11
3.2.1	Ghana under kolonialtiden samt aktuell information	11
3.2.2	Ghana efter maktövertagandet år 1981	12
3.3	Mongoliet	13
3.3.1	Inledning och kommunismen i Mongoliet	13
3.3.2	Det fria Mongoliet	14
4	Jämförande studie	17
5	Sammanfattning och slutsatser	19

6	Referenser	19
7	Appendix	21
7.1	Körning av demokrati variabler i SPSS-databasen mot kvinnorepresentation	23
7.2	SPSS-databasen: variabler till de länder vi valt ut till fallstudien	28
7.3	Kvalitativ undersökning av världens fria länder.....	29

1 Inledning

Den här uppsatsen utgår från ett liberalfeministiskt perspektiv, det vill säga att kvinnor kan uppnå lika maktställning som män och kan vinna politisk jämställdhet med män. På grund av detta är det intressant att synliggöra den ojämställdhet som finns i dagens demokratier (Wide 2006, s.10). Då dagens kvinnor och män lever under delvis olika samhällsliga villkor kan de från början ha olika synvinklar på en och samma fråga. Vi vill därför undersöka vad det är som påverkar andelen kvinnor i parlamenten.

Uppsatsen ställer frågan: Vilka faktorer påverkar ett lands kvinnorepresentation i parlamentet? Detta är en komplex fråga eftersom alla länder är så pass olika, med olika historia, bakgrund och befolkning, för att nämna några uppenbara skillnader. Vi beslutade oss för att begränsa undersökningen till de fria demokratierna i världen och har då valt länder med hjälp av Freedom Houses ranking. Detta förenklar en prövning av teorin om att en bra ekonomi operationaliserat som BNP, Brutto National Produkt, och HDI, Human Development Index, skulle medföra en högre kvinnorepresentation, eftersom man kan räkna bort till exempel oljestaterna. BNP kan ses som ett mått på ekonomisk utveckling medan HDI kan ses som ett mått på pengarnas spridning bland befolkningen. Om man ser på världens alla demokratier och semidemokratier, så kan man ana ett sådant samband som vår frågeställning hävdar, men när vi valde ut de fria demokratierna till vår studie så försvann sambandet. I vissa länder finns sambandet, i andra inte. Vi har valt ut tre länder för djupare analys, Sydafrika, Mongoliet och Ghana. All kvantitativ fakta som presenteras i den här uppsatsen kommer från SPSS-databasen på Statsvetenskapliga Institutionen i Lund (se: appendix för mer utförliga tabeller), sammanställd av Leif Johansson, om inte annan källa anges.

Sydafrika har ett relativt högt BNP, 10 346, och ett högt HDI, 658, men om detta skulle vara den enda förklaringen, att ekonomisk utveckling skulle främja jämställdhet, i det här fallet genom kvinnorepresentation i parlamentet, så stämmer inte det överens med Mongoliets siffror. Mongoliet har ett högre HDI, 679, men har endast 6,7 % kvinnor i parlamentet. Vidare anser vi Mongoliets siffror lite märkliga i och med att Mongoliet demokratiserades mycket tidigare än både Ghana och Sydafrika. Ghanas siffror ligger generellt emellan Mongoliets och Sydafrikas sådana.

Vi inleder nedan denna uppsats med att presentera vårt syfte, samt vår frågeställning.

1.1 Syfte och frågeställning

1.1.1 Frågeställning

Innan vi satte igång med den här uppsatsen hade vi klart och tydligt upplagt för oss hur den skulle se ut. Vår utgångspunkt var att det fanns ett samband mellan väl fungerande demokratier och hög kvinnorepresentation i parlamentet och vårt första steg skulle vara att visa på det med en kvantitativ undersökning.

När vi befäst det sambandet hade vi tänkt gå vidare med att ta reda på åt vilket håll sambandet går, det vill säga, medför demokratiseringen en högre kvinnorepresentation? Eller är det så att en hög kvinnorepresentation, en mer rättvis fördelning av maktpositioner, medför en bättre fungerande demokrati och en bättre politisk agenda? Vilket kom först, demokratiseringen eller kvinnorepresentationen?

Nu visade det sig att ett sådant samband inte gick att befästa och vi valde att istället modifiera frågeställningen inom samma ämne och titta på varför sambandet demokrati - kvinnorepresentation ibland finns och ibland inte och vad det är som påverkar den.

Eftersom det inte finns ett befäst samband mellan väl fungerande demokrati och hög kvinnorepresentation i parlamentet drar man slutsatsen att till exempel Sydafrikas höga kvinnorepresentation måste bero på andra anledningar än demokratins framfart. Vilket leder oss till vår slutgiltiga frågeställning: Vad är det som genererar hög kvinnorepresentation i parlamentet?

1.1.2 Syfte

Uppsatsen är tänkt att visa strömningar eller beteenden hos befolkningen och framför allt kvinnorna som kan påverka kvinnorepresentation i parlamentet. Vår forskning tillför ett nytt område till den existerande litteraturen då den behandlar fall och situationer utanför Västeuropa och Nordamerika, vilka är områden som frekvent tas upp inom forskningen på det här området. Det är känt sedan innan att kvinnoorganisationer kan generera ökad jämställdhet och ökad kvinnorepresentation, vårt syfte är att hitta de bifaktorer som också fordras då organisering inte alltid genererar högre kvinnorepresentation.

1.2 Metod och disposition

De flesta feministiska studier som behandlar tiden efter demokratisering och kvinnor, lägger fokus på så kallat citizenship och identitet samt i viss mån fokus

på deltagande. Vår studie är tänkt att behandla kvinnorepresentation och de faktorer som kan påverka den. Vi har valt att använda oss av både kvantitativa och kvalitativa studier för att förstärka och befästa våra resultat.

Vi börjar med en kvantitativ studie som behandlar alla världens fria demokratier, utvalda efter Freedom Houses rankning. Här tittar vi på kvinnorepresentationen som en variabel och vad som kan påverka den såsom politiska fri- och rättigheter, GDI och Tatu Vanhanens demokratiindex (se: appendix s.25-26). Resultatet för detta presenterar vi i en analys nedan.

Utifrån resultaten från den kvantitativa analysen har vi valt ut tre länder som alla är fria demokratier och har varit det i mellan sju och sexton år. Det är alltså inte några äldre demokratier, i stil med de nordiska länderna där kvinnorepresentationen har haft lång tid på sig att utvecklas. Samt att de inte har kvotering för kvinnor in i sina parlament. De tre länderna som vi har valt ut är: Sydafrika, Mongoliet och Ghana. På dessa länder har vi gjort tre mindre fallstudier, baserade på sekundärmaterial och den kvantitativa undersökningen. Valet av länder har vi gjort på grunder så som, att Sydafrika är en relativt ny demokrati, har väldigt hög kvinnorepresentation, men ligger samtidigt lägre än Mongoliet i flera kategorier i vår kvantitativa undersökning. Mongoliet däremot, är det landet med den lägsta kvinnorepresentationen av våra utvalda länder, det har färre innevånare än Sydafrika, men bättre siffror på olika utvecklingsindex och är en äldre demokrati. Sist men inte minst är Ghana, som är ett land som ligger mitt emellan Mongoliet och Sydafrika i populationsmängd och kvinnorepresentation, men långt under när man ser till utvecklingsindex och andra typer av mätningar.

Efter fallstudierna följer en jämförande studie av de tre länderna som bygger på resultaten och innehållet både i den kvantitativa undersökningen och i fallstudierna. Vi anser att en jämförande studie krävs för att vi på ett djupare sätt skall kunna förstå innebörden i våra fallstudier.

Vi har valt att blanda metoder på det här sättet för att bättre kunna förklara varför kvinnorepresentationen i de här länderna skiljer sig så mycket åt.

1.2.1 Operationaliseringar och begrepp

Kvinnorepresentation operationaliserar vi så att vi mäter andelen kvinnor av parlamentens ledamöter, så som de är angivna i SPSS-databasen.

Kvalitet på demokrati har vi valt att operationalisera med hjälp av de befintliga demokratiskolorna, så som Tatu Vanhanens demokratiindex, Freedom House och Polity Score. Vi väljer dessa eftersom de är erkända demokratirankningar inom den statsvetenskapliga forskningen. Det finns dock nackdelar med dessa, då till exempel Freedom House bygger sina variabler på Dahls polyarkibegrepp (Ekman, Linde 2006, s.20), och där är till exempel inte genusperspektivet medräknat.

Det patriarkala samhället är ett begrepp vi använder och som kräver sin förklaring. När vi talar om det patriarkala samhället menar vi i form av den manliga överordningen av kvinnan i samhället.

1.3 Teorianvändning

1.3.1 Tidigare teorier

Inom feministisk demokratiseringsteori finns det otaliga teorier och texter som problematiserar om kvinnorepresentationen är en nödvändig del av debatten, om demokratin blir bättre av en högre kvinnorepresentation, och så vidare. Georgina Waylen skriver om olika teorier som visar på att stater bibehåller kvinnors underordnade ställning i samhället genom sina system. Staten vidmakthåller kvinnors underordning och försvagar deras maktställning, och Waylen presenterar även teorier om hur statens byråkrati skapar mäns större makt i samhället (Waylen 1998, s.7). Kvinnor kan därför behöva andra sätt att organisera sig, för att undvika den byråkratiska strukturen. I begreppet demokrati har normen för individen blivit översatt till normen för mannen. Kate Nash skriver om hur kvinnor som grupp inte kan representeras på grund av att gruppen i sig är så mångfaldig och varierande att den inte kan företrädas av ett fåtal individer (Nash 1998, s.46). Med det här tankesättet är det svårt att skilja ut vilka grupper som ska bli representerade och att argumentera för att grupper i samhället överhuvudtaget kan, eller behöver bli representerade.

En stor del de feministiska forskarna inom det här området har argumenterat att kvinnors organisering är nyckeln till en utökad andel kvinnor i parlamentet. Bland annat Hanna E. Britton argumenterar att kvinnoorganisationers nätverkande och samarbete över kulturella och politiska gränser, stärker kvinnors makt i samhället och kan ge dem de påtryckningsmedel som behövs för att ge dem plats på högre maktpositioner (Britton 2002, s.42).

Jessika Wide använder sig av strukturteori i sin avhandling ”Kvinnors politiska representation -i ett jämförande perspektiv”. Hon menar på att strukturen i samhället kan ha en mycket betydande roll, som även hon skriver stämmer dock inte detta in på alla fall, eller länder. Däremot menar hon att samhällets strukturer kan påverka kvinnorepresentationen sekundärt genom aktörer och institutioner (Wide 2006, s.20).

1.3.2 Våra teorier

Detta är en teoriutvecklande studie och vi vill utveckla ovan nämnda teorier så att de passar in på våra fallstudier och jämförelsen dem emellan. Vår hypotes är att dessa teories faktorer måste samspela på rätt sätt för att en utveckling mot en bättre representation i parlamenten skall gå att få till stånd.

Även om kvinnors organisering har varit en bidragande faktor i vissa länder så stämmer det på långt ifrån alla. Det finns för många undantag för att man ska kunna göra en generalisering om hur kvinnor ska kunna komma in i parlamentet

eller uppnå andra maktpositioner i samhället.

2 Kvinnorepresentation i världens fria demokratier

2.1 Kvantitativ undersökning

I vår kvantitativa undersökning av världens demokratier var vårt mål att hitta ett samband mellan kvaliteten på demokrati och andelen kvinnor i parlamentet. Vi gallrade bort alla demokratier som ännu inte är helt fria enligt Freedom Houses ranking och fick då kvar 88 länder (se: Tabell 10). Vi använde oss av olika demokratiskolor för att jämföra graden demokrati mot andelen kvinnor i parlamentet (se: Tabell 1-8). Inte med någon av demokratiskolorna kunde vi hitta ett övertygande sådant samband, Vanhanens demokratiindex var den som gett oss bäst sannolikhet, men inte tillräckligt (se: Tabell 7).

Resultatet är delvis påverkat av att länder kvoterar in kvinnor till sina parlament, på grund av detta har vi i våra fallstudier valt att bortse från dessa länder. I en del av länderna såsom de nordiska kvoterar partierna själva in kvinnor på sina vallistor och det registreras inte som kvotering in i parlamentet (Wide 2006 s.32). Vilket kan verka vilseledande för våra mätningar, och en faktor vi inte kan ta med i beräkningen, då detta inte finns registrerat i SPSS-databasen. Detta har vi dock behandlat i våra fallstudier.

2.1.1 Wides slutsatser

Jessika Wides disputation behandlar bland annat kvinnorepresentation i samtliga världens länder, det vill säga samtliga diktaturer och semidemokratier inräknade i resultatet, i en kvantitativ analys. Hon har precis som vi fått bland annat de nordiska länderna, vilka är en äldre generation demokratier, i toppen på listan efter andel kvinnor i parlamentet (Wide 2006, s.123). De länder som har minskat sin kvinnorepresentation är främst de som gått från kommunistiskt styre till diktatur, där det tidigare kvoterades in kvinnor i parlamentet. Det är också så under 2000-talet så har BNP haft större samband med kvinnorepresentationen. Tidigare, mycket på grund av rika oljestater utan en enda kvinna i parlamentet, har det statistiska sambandet inte varit lika tydligt (Wide 2006, s.126). Även en längre historia med kvinnlig rösträtt har en positiv inverkan på representationen, något vi inte funnit betydande i våra fallstudier.

2.1.2 Vår slutsats av teorin

Vi inser att vissa svagheter finns i undersökningen då de variabler vi har valt naturligtvis har sina brister, samtidigt som den typ av instrument, SPSS-databasen, som vi använt oss av sätter sina begränsningar på materialet. Till exempel finns kanske inte en mätning som vi kanske hade velat ha upptagen i databasen. Vidare finns naturligtvis problem angående databasens aktualitet, då en del siffror berör mätningar gjorda för cirka fem år sedan.

Vi menar ändå att den kvantitativa undersökningen var nödvändig för att vi skulle kunna gå vidare med vår frågeställning, även om undersökningen inte gav det resultat vi hade väntat oss.

3 Fallstudier av tre länder

3.1 Sydafrika

3.1.1 Sydafrikas demokratisering

Sydafrika har 47 600 000 invånare (2006) och en yta på 1 221 037 km² (Siffror från Utrikespolitiska institutet). Av de afrikanska länder som genomgår eller har genomgått demokratiseringsprocesser idag är Sydafrika en av de starkaste. Landets politiska partier har spelat en stor roll vid den demokratiska utvecklingen (Lodge 2006, s.153).

År 1910 var alla politiska och mänskliga rättigheter till stor del begränsade till den vita minoriteten av landets befolkning. Svarta, färgade (coloured) och asiater (mestadels indier) blev i stort sätt berövade sina politiska rättigheter. År 1948 kom National Party (NP) till makten, mestadels på grund av sina rasåtskillnadslagar, ”apartheid”. Sydafrika blev självständigt 1961 och NP fortsatte apartheidregimen i årtionden. Tillslut, efter påtryckningar både från det egna landet och från omvärlden, var president F W Klerk tvungen att börja tillåta African National Congress, ANC, och Pan-Africanist Congress, två av oppositionspartierna, och år 1991 frigavs den fängslade ANC ledaren Nelson Mandela.

De största partierna i Sydafrika har alla sin historia från apartheidtiden och ANC fanns redan år 1912. Partiet förbjöds år 1960 och delar av dess ledning lämnade Sydafrika medan andra stannade kvar och fortsatte kampen mot apartheid. År 1961 utvecklade partiet en militär gren och år 1963 fängslades hela ledningen. Senare öppnades organisationen för vita och färgade samt resterande delen av befolkningen. År 1992 började ANC förhandla med apartheidstödande NP och dessa resulterade i det första demokratiska valet den 27 april 1994 (Lodge 2006, s.154).

Efter Sydafrikas första allmänna och demokratiska val som ledde till seger för ANC valdes Nelson Mandela till president. Den dåvarande konstitutionen krävde att en samlingsregering bildades och denna innehöll ANC, NP och Zulu-traditionalist Inkatha Freedom Party, IFP. En ny konstitution arbetades fram och den trädde i kraft i december 1996 (freedomhouse.org, 2006).

Fackföreningar och andra organisationer spelade också en betydande roll vid apartheidregimens sammanbrott i Sydafrika. Organisationerna begränsade sig inte till arbetsplatsfrågor utan kämpade bland annat för mänskliga rättigheter och

framför allt för den svarta befolkningens rättigheter. De organiserade facken utgjorde en viktig valkrets och bundsförvant till ANC, som sedan det valet har haft ett starkt stöd hos väljarna då de försökt bekämpa klasskillnader och rasdiskriminering (Barchiesi 2007, s.40). Franco Barchiesi artikel, "Wage Labour and Social Citizenship in the Making of Post-Apartheid South Africa", skriven i "Journal of Asian and African Studies", behandlar det civila samhällets och fackens relation med regeringen och parlamentet i den framåtskridande demokratin Sydafrika. Barchiesi argumenterar att ANC har fått möjlighet att hjälpa och stärka den fattigaste delen av befolkningen och bygga deras identitet och självförtroende, mycket på grund av det civila samhällets fackföreningar (Barchiesi 2007, s.40). The Truth and Reconciliation Committee, TRC, startades 1995 för att utreda apartheid-erans övergrepp och för att förhindra framtida rasdiskriminering.

Kvinnors lika rättigheter jämte män ges plats i konstitutionen och arbetas för i Commission on Gender Equality. Däremot innehåller inte lagen någon garanti för att den efterlevs.

3.1.2 Kvinnors ställning i Sydafrika

Sydafrika hade mycket goda möjligheter att få en bra relation mellan staten och medborgarna angående jämlikhet och rättvisa mellan könen och klasserna, när landet genomgick sin demokratiseringsprocess (McEwan 2005, s 972). Just på grund av det stöd som fanns och finns för ANC.

Sydafrika har en hög kvinnorepresentation i sitt parlament, den ligger på 32,8 % år 2005. Vi vill undersöka hur det kommer sig att ett så nyligen demokratiserat land har lyckats få en så hög kvinnorepresentation på så kort tid när det finns äldre demokratier som inte kan visa upp liknande siffror.

Kvinnornas ställning i samhället är mycket underordnad männens trots den höga kvinnorepresentationen i parlamentet och trots att kvinnors konstitutionella rätt till jämlikhet är väl känd av alla medborgare i landet. I praktiken är dock motståndet till förändring väl befast (McEwan 2005, s.977), men det finns aktiva kvinnogrupper, som verkar runt om i hela Sydafrika. Exempel på att jämställdhetsarbetet ändå har en plats i det sydafrikanska samhället är *the Commission on Gender Equality* som problematiserar och förespråkar jämställdhet.

Sydafrikas kvinnor fortsätter att mobilisera sig trots motstånd mot till exempel svarta kvinnors direkta deltagande i samhället och politiken (McEwan 2005, s.987). Detta motstånd ligger inte endast hos samhället i form av de makthavandes ointresse för frågan, utan också hos kvinnorna själva och i levnadssrukturen. Den svarta befolkningens kultur och tradition underlättar inte för vare sig kvinnor eller män att själva ta för sig och tala för sina intressen (Bentley 2004, s.249). I Sydafrika är sexuella övergrepp mycket vanligt jämfört med i resten av världen och kvinnor får utstå lönediskriminering och sexuella trakasserier i arbetet (freedomhouse.org, 2006).

Allt detta talar inte vid första anblicken, för ett parlament där kvinnor är så väl

representerade jämfört med övriga världen. Vad är det då som generat Sydafrikas höga kvinnorepresentation? Ett första svar är att de politiska partierna inom sig själva tillämpar kvotering vid valen (Wide 2006, s.87). Men hur kommer det sig? Vad har fått partierna kvotera in kvinnor till maktpositioner?

3.1.3 Sydafrikas kvinnorepresentation i parlamentet

Det finns inte mycket skrivet om just Sydafrikas höga kvinnorepresentation men i en artikel skriven av Hannah E. Britton för "Africa Today" behandlar hon just detta och vi tänker ta upp några av hennes aspekter och resultat här.

Hannah E. Britton argumenterar att Sydafrikas höga andel kvinnor i parlamentet beror till största delen på det sätt kvinnorna mobiliserade sig under landets transitionsperiod till demokrati (Britton 2002, s.33). År 1994, vid landets första val steg de från plats 141 till 7, det vill säga upp i toppen på listan över världens kvinnorepresentation i parlamentet.

I andra fallstudier bland annat om Östeuropa och Latinamerika har liknande scenarion inte lett till en högre kvinnorepresentation utan kvinnorna har efter transitionsperioden lämnat över eller fått träda tillbaka från makten till företräde för männen. I Sydafrika däremot tog sig kvinnorna själva möjligheter, de kämpade sida vid sida med männen och under mäns ledarskap mot apartheidsystemet, den rasistiska staten och byråkratin. Många kvinnor var aktiva inom partierna och bland annat inom ANC. När ANC förbjöds flydde många kvinnor och levde i exil där de skaffade sig militär eller annan högre utbildning som, när de återvände till Sydafrika, gav dem höga poster inom det nu tillåtna partiet. Britton hävdar att kvinnornas position under transitionen var vad som gav dem möjlighet att senare påverka hur konstitutionen skulle utformas och hur genusperspektivet skulle genomsyra politiken (Britton 2002, s.36).

Womens National Coalition, WNC, grundades år 1991 och var ett nätverk av kvinnoorganisationer som tog som sin uppgift att se till att kvinnornas röster fick gehör i konsolideringen av den nya demokratin och skapandet av det nya samhället. I nätverket ingick alla sorters kvinnoorganisationer och kvinnor från alla de politiska partierna, WNC representerade således alla grupper i samhället.

Det var också kvinnliga ANC-politiker som var medlemmar i WNC som fick igenom ANC:s kvoteringsystem genom att använda kvinnornas kollektiva identitet och WNC som påtryckningsmedel (Britton 2002, s.45).

Britton föreslår att den sydafrikanska modellen med kvinnoorganisationer som går tillsammans kan vara nyckeln till ökad kvinnorepresentation i alla världens länder. Det måste dock vara en organisationsform som går över partigränser och kulturella och individuella skillnader. Samtliga partier har nu på sin agenda att öka den kvinnliga representationen i just deras parti, mycket på grund av partimedlemmarna som också byggt egna nätverk genom WNC (Britton, 2002, s.57).

3.2 Ghana

3.2.1 Ghana under kolonialtiden samt aktuell information

I Ghana bor det 22 113 000 människor, och landets kvinnor fick börja rösta år 1954, den första kvinnan som fick en plats i parlamentet tillträdde år 1960, och idag består parlamentet endast till 10,9 % av kvinnor. Blott 46 % av landets befolkning hade år 2003 utbildning.

I artikeln "Transforming Women's Citizenship Rights Within an Emerging Democratic State – The Case of Ghana" skriver Kathleen M. Fallon om kvinnors organisationsarbete i en ny demokrati, där hon ser närmare på Ghanas utveckling. Artikelförfattaren menar att hon hittar både stöd och motsägningar för tesen att kvinnor först får politiska rättigheter, sedan medborgerliga och sociala rättigheter (Fallon 2003, s.526). Tesen om rättigheterna bygger på att män i allt större utsträckning får rösträtt före kvinnor, och att det kvinnliga arbetet för att få rösträtt leder till ökade politiska och medborgerliga rättigheter följda av sociala rättigheter (Fallon 2003, s.527).

I och med det koloniala arvet så har Ghana, och länderna runt om kring, andra svårigheter än till exempel de europeiska länderna. Både män och kvinnor var under kolonisationen berövade olika medborgerliga rättigheter, så som rösträtt, oförmåga att stå för politiska ståndpunkter och begränsade tillgång till arbete, mark och utbildning (Fallon 2003, s.527). Dessutom skapade kolonisationen stora klyftor mellan etniska grupperingar, vilket gjorde landet instabilt, detta underlättade för kolonisatorerna att kontrollera landet (Fallon 2003, s.527-528). Vidare uppstod problem med demokratiseringsprocessen. Då ett land stått under kolonialmakt under längre tid är det svårt att gå direkt till att bli en demokrati. Fallon menar även att när länderna blivit fria så skapades nya rättigheter för befolkningen, men att dessa nära därpå begränsades igen, då kolonisationsländerna inte hade statuerat så bra exempel på demokrati. Därför gick många av länderna in i ett enparti-styre (Fallon 2003, s.528). Fallon menar dock att det största problemet är att förandet av rättigheter inte inkluderar kvinnornas behov. Under det koloniala styret hade kvinnorna mindre tillgång till utbildning och arbete, liten tillgång till mark och minimal tillgång till resurser. Dessutom hade kvinnorna inte jämlik representation i regeringen (Fallon 2003, s.528). Dessa mönster fortsatte efter att länderna blivit självständiga, vidare så anses flera våldsbrott inom äktenskapet mot kvinnor inte vara brott i flera av länderna söder om Sahara (Fallon 2003, s.528).

För att göra något åt dessa problem organiserade sig kvinnor i olika organisationer. Dessa organisationer fokuserade främst på att förbättra kvinnors sociala och ekonomiska situation, och i och med transitionen till demokrati fortsatte kvinnorna att arbeta i dessa organisationer (Fallon 2003, s.529).

3.2.2 Ghana efter maktövertagandet år 1981

Från år 1981 till år 1992 stod Ghana under militärstyre av Jerry Rawlings. 1992 blev han dock åter president men då på demokratiska sätt, dock kan tilläggas att oppositionen bojkottade parlamentsvalet samma år och Rawlings parti kunde behålla makten. Under sitt styre lät Rawlings olika etniska grupperingar vara representerade i parlamentet, men försökte arbeta bort vissa ledarmöter och kvinnor (Fallon 2003, s.529).

Kvinnors frånvaro i politiken har alltid varit påtaglig, ända sedan självständighetens början 1957. Innan dess hade kvinnorna varit delaktiga i protesterna mot kolonisationen. År 1960 gjordes försök att få in mera kvinnor i politiken, men försöken lyckades inte så bra. Man satte en önskan om att det skulle vara minst tio kvinnor i parlamentet, men detta mål har inte helt kunnat efterföljas, och antalet kvinnor i parlamentet har sedan dess varierat mellan noll och tio (Fallon 2003, s.530).

Under Rawlings och hans parti, PNDCs, styre hade kvinnor ytterligare svårigheter, till exempel så var marknadskvinnor särskilt utsatta. De var majoritet av marknadssäljarna och ansågs som fiender till regimen. Kvinnoorganisationerna mötte även de av svårigheter. Regeringen bildade organisationen "the 31st December Women's Movement" (DWM) år 1982, och tre år senare tog Rawlings fru över som president i organisationen. Syftet med organisationen var att uppmuntra kvinnor till att engagera sig ekonomiskt, politiskt och socialt i staten. Dock fick det ett helt annat resultat, då organisationen verkade som mobiliserare av kvinnor under PNDC (Fallon 2003, s.530). Lisa Aubrey nämner även hon DWM i sin artikel "Gender, Development and Democratization in Africa", hon hävdar att organisationen ges mycket spelutrymme så länge den inte träder in på politik-, praktik- eller prioritetsområden hos regeringen (Aubrey 2001, s.94). Dessutom menar artikelförfattaren att DWM har varit en stor barriär för kvinnors maktövertagande och politiska utveckling (Aubrey 2001, s.98). DWM har många samarbetspartners så som USAID och UNDP, av dem får organisationen bidrag till att genomföra projekt och dylikt (Aubrey 2001, s.98 →).

I den studie som Fallon gjort kommer hon fram till slutsatser inom två huvudsakliga områden; svårigheter och hinder för jämställdhet och kvinnorepresentation som skapas av staten och att demokratiseringen bör användas till att säkra flera rättigheter (Fallon 2003, s.533).

Vi kommer här att se närmare på de hinder som staten skapar. I ett land som Ghana med en historia av militärt styre, menar Fallon att organisationerna inte vågar beröra frågor som inte passar den politiska agendan i rädsla för repressalier. Dessutom menar hon att när en organisation som "the 31st Women's Movement" tar upp så mycket plats när det gäller politiska frågor, så lämnas inte mycket plats åt de andra kvinnoorganisationerna. De får dessutom större bidrag och andra liknande hjälpmedel, något som förhindrar andra organisationers arbete. Allt detta hindrar en stark kvinnorörelse i Ghana (Fallon 2003, s.533), något som ses som en av flera förklaringar till att god representation av kvinnor i parlamentet saknas.

Stat-feminism är en term som Aubrey använder sig av, hon menar att denna term innebär att staten kontrollerar kvinnoorganisationer och institutioner som

berör kvinnofrågor, vilket gör att de kan beröra frågor som inte hotar regimen samtidigt som de till och med kan agera på sätt som går emot kvinnors intressen. I slutändan så bibehålls status quo i det politiska livet och kvinnors engagemang i det civila samhället förblir oförändrat (Aubrey 2001, s.104).

Demokratiseringens goda egenskaper kommer nedan att diskuteras vidare, närmare bestämt demokratiseringens möjligheter att säkra mänskliga rättigheter. Fallon kommer i sin studie fram till att kvinnor behöver kvinnor som kan föra deras talan, eftersom det är de som förstår kvinnors medborgerliga behov och rättigheter (Fallon 2003, s.535), vilket stämmer överens med vår liberalfeministiska utgångspunkt.

Vidare menar Fallon att man kunde urskilja två centrala vägar att förändra utsikterna i Ghana. Den första är att det är viktigt att rösta och att kvinnor har platser i regeringen. Kvinnor vid gräsrotsnivå måste uppmuntras till röstning samt deltagande i den lokala politiken, och ytterligare måste kvinnor bli inröstade i parlamentet och de olika politiska makthusen så att de kan ändra lagarna som berör kvinnor. Den andra förändringen som måste ske är att kvinnor bör rösta på kvinnor, där Fallon menar att det bara är kvinnor som kan förstå kvinnor (Fallon 2003, s.536). Dessa förändringar grundar Fallon på några empiriska undersökningar. Vid 1996 års presidentval så undersökte artikelförfattaren om det spelade någon roll angående kvinnors röstande om de hade någon kontakt med kvinnoorganisationer eller ej. Där kunde hon se att så var fallet, det var till och med så tydligt att alla som hade någon form av kontakt med en kvinnoorganisation hade röstat (Fallon 2003, s.537). FIDA (The International Association for Women Lawyers) har lyckats med att få igenom några förändringar av lagar och de fortsätter att lobba för dem i regeringen (Fallon 2003, s.537).

Kvinnorna i Ghana föredrar att fokusera på problem och svårigheter i sin närhet och inte på stora politiska förändringar. De väljer att separera sig från staten, då staten genom historien visat svagt intresse av att hjälpa kvinnorna i ekonomiska och sociala svårigheter. Därför är det genom organisationernas engagemang för sociala rättvisor som kvinnors engagemang för de politiska rättvisorna skall börja (Fallon 2003, s.538).

3.3 Mongoliet

3.3.1 Inledning och kommunismen i Mongoliet

Mongoliet är ett speciellt land när vi talar om kvinnorepresentation. Landet ligger väldigt lågt bland mätningarna, med endast 6,7 % kvinnor i parlamentet år 2005. Trots detta har landet förvånansvärt höga siffror i andra kategorier i våra mätningar, så som Gender Development Index där siffran är 0,677, jämfört med Sydafrikas 0,652. Den etniska fragmenteringen är låg endast 36,8. Landet fick

kvinnlig rösträtt tidigare än både Ghana och Sydafrika, redan 1924. Trots detta dröjde det 27 år innan den första kvinnan kom in i parlamentet, något som förbryllar oss. Man kan alltså fråga sig varför kvinnorna är så dåligt representerade i politiken, trots alla goda siffror?

Inledningsvis ska vi redogöra lite generellt för landet. Mongoliet hör till världens mest glesbefolkade länder, och antalet medborgare beräknas år 2005 till 2 646 000. Utbildningen i landet är numera god, år 2003 hade hela 74 % av landets befolkning utbildning. Mongoliet har en tioårig obligatorisk grundskola, flera yrkesutbildningar och ett universitet samt flera postgymnasiala utbildningar (ne.se). Nomadiseringen, som tidigare var en otroligt stor del av befolkningen, har minskat och detta har skapat en viss arbetslöshet i landet, men samtidigt har den sociala välfärden blivit bättre sedan nomaderna har bosatt sig och skapat ett servicesamhälle (ne.se). Medellivslängden ökade från 47 år 1960 till 64 år 2005 (ne.se), något som skulle kunna vara en verkan av den minskade nomadiseringen.

En teori om kvinnligt politiskdeltagande är att kvinnorna i Mongoliet hålls tillbaka för att de manliga politikerna för en diskurs om ”den riktiga” mongoliska kvinnan. I artikeln “Fighting Over the Reinterpretation of the Mongolian Woman in Mongolia’s Post-Socialist Identity Construction Discourse” skriver Undarya Tumursukh om de problem som har bildats i Mongoliet efter demokratiseringen. Författaren tar upp två linjer som spelar en stor roll i den mongoliska politiken och framför allt under demokratiseringsprocessen; konservativ/xenofobisk nationalism och medborgarnationalism (Tumursukh 2001, s.4).

I början av 1900-talet var kvinnans ställning i Mongoliet något tudelad, dels var förekomsten av oäkta barn vanlig, då munkar tog sig friheter med ogifta kvinnor, vilket ledde till stora hushåll utan manligt styre, och dels så hade kvinnorna stor ekonomisk- och sexuell frihet (Tumursukh 2001, s.4). Vid denna tidpunkt var dock Mongoliet inte ett fritt land, utan tillhörde Kina. År 1924 bröt landet sig ut och sökte stöd hos Sovjetunionen, därmed blev Mongoliet en stat under sovjetisk kontroll och ledning. Sedan följde 65 år under sovjetiskt inflytande (Tumursukh 2001, s.4).

Det kommunistiska styret gjorde dock mycket för landets jämställdhet, alla män och kvinnor skulle arbeta, alla barn gavs möjlighet till grundskola, kvinnor sökte sig i allt större grad till högre utbildningar. Det gick till och med så långt att kvinnorna blev i majoritet i utbildningssfären, 1985 var hela 63,1 % av studenterna på de högre utbildningarna kvinnor. På samma gång uppmuntrades och förespråkades kvinnors reproduktionsarbete, så som barnafödande, uppfostring och hushållssysslor, ett arbete som är obetalt och som sker i det osynliga. Detta gjorde kvinnorna dubbelarbetande. Dessutom förbjöds abort och preventivmedel (Tumursukh 2001, s.5). Den snabba utvecklingen i landet skapade ett beroende till Sovjet (Tumursukh 2001, s.5).

3.3.2 Det fria Mongoliet

Först 1992 kunde Mongoliet hålla sitt första fria, demokratiska och rättvisa val. Landet har sedan dess hållit flera väl fungerande president-, parlaments- och

lokala guvernörsväl. Landets NGOs (non-governmental organizations) ökar och de fria medierna lika så (Tumursukh 2001, s.5).

För att skapa ett enat Mongoliet finns flera olika sätt, två grenar har som vi nämnde ovan, varit särskilt framträdande enligt Tumursukh. Vi inleder med att se närmare på medborgarnationalismen. Den menar att för att kunna fortsätta demokratiseringen krävs ett enat Mongoliet, och de drar gränserna för landet och dess nationella identitet, inte på etnisk bas utan på formellt medborgarskap. Därför sätter medborgarnationalismen ett stort värde på nomadkulturen och har en önskan att närma sig väst, samt separation från de två stora omkringliggande länderna (Tumursukh 2001, s.7). På grund av detta anser medborgarnationalisterna att bilden av mongoliska kvinnor som välutbildade, självständiga och professionella hjälper till att förmedla bilden av Mongoliet som framåtsträvande och demokratisk, som västerländska länder. Problemet med denna syn är att man förutsätter att kvinnorna redan är självständiga, och att vidare arbete inte anses nödvändigt (Tumursukh 2001, s.8). Detta medför en risk för stagnation, anser vi. Dock kan tilläggas att sex av sju kvinnor som valts till parlamentet 1996 kom från de två medborgarnationalistiska partierna MNDP (Mongolian National Democratic Party) och MSDP (Mongolian Socialist Democratic Party) (Tumursukh 2001, s.8).

Den andra grenen är den konservativa/xenofobiska nationalismen. Denna rörelse är rädd för en Kinesisk invasion, inte rent militärt utan mer på ett kulturellt plan, eftersom Sovjetunionen inte längre finns som stöd. Dessutom är man rädd för globaliseringen, västs inflytande och Amerikas inflytande, då Mongoliet öppnade sina gränser för utlänningar 1990. De konservativa nationalisterna anser det viktigt att bevara Mongoliets kulturarv, och detta tar uttryck i politiska och kulturella rättigheter, eller svårigheter, för de etniskt ”orena” mongolerna, ickemongoler som är medborgare i landet och för etniska mongoler som inte är medborgare i Mongoliet (Tumursukh 2001, s.9).

De konservativa nationalisterna anser att det är viktigt att återgå till Mongoliets asiatiska arv, men samtidigt inte släppa in Kina. Vidare menar de att man ska vårda det asiatiska demokrati typerna, så som en stark stat, och de asiatiska traditionerna, där ibland starka patriarkala institutioner (Tumursukh 2001, s.9). Vidare menar de att det mongoliska arvet sitter i generna, och det leder således till att barn i mixade familjer, där ena parten är mongol och den andra något annat, får mixade känslor för landet. De menar således att ett dylikt barn inte kan tjäna eller älska Mongoliet så som ett helt mongoliskt barn kan (Tumursukh 2001, s.9).

Detta medför problem för kvinnorna i Mongoliet. Barnen ärver sin nationalitet efter sina fäder, vilket skapar ett nationellt säkerhetsproblem med kvinnors sexualitet. Man kan inte i dagens Mongoliet genom lagen få kvinnorna att inte ha relationer med utländska män, så därför utsätts istället kvinnor som ses på gatan med utländska män för fysiska eller psykiska påhopp av okända mongoliska män (Tumursukh 2001, s.9-10). I och med detta synsätt skapas ett politiskt problem, för att kunna verka som parlamentsledamot är man ibland tvungen att synas med utländska politiker, något som i detta fall hade varit svårt för en kvinnlig parlamentariker, anser vi.

Om diskursen efter kalla kriget var faran från Kina eller de kapitalistiska länderna har den idag ändrats till en diskurs om att öka Mongoliets befolkning för att kunna ta bort hotet om ”reproduktiv assimilation” (Tumursukh 2001, s.11) av det mongoliska blodet genom sexuella relationer mellan mongoliska kvinnor och utländska män. Detta gör att man begränsar kvinnors rätt till självbestämmande och självständighet (Tumursukh 2001, s.11).

Kvinnoorganisationer i Mongoliet kan ofta sätta press på den mongoliska staten genom sina kontakter med utländska kvinno-NGOs och FN:s Människorätts system. Därför vänder sig konservativnationalisterna mot att skapa opinion i stället. Genom att få stora delar av den mongoliska befolkningen att anse att det är en nationell kris som väntar om man inte kan lagstifta så att de mongoliska generna inte förstörs, och att dess enda lösning är att kontrollera mongoliska kvinnors reproduktionsrättigheter och deras sexuella rättigheter. Detta menar de att man bäst gör genom att återinföra det patriarkala systemet, vilket innebär att kvinnorna skall vara i hemmen och sköta hushåll och dylikt (Tumursukh 2001, s.12).

Att skapa en bild av den riktiga mongoliska kvinnan är även det ett sätt att hålla henne tyglad. En riktigt mongolisk kvinna tar inte plats i de typiskt manliga sfärerna, så som i politiken. Genom att trycka ner unga kvinnor som stör denna ordning, genom att vara mera urbana, flerspråkiga och väl utbildade, för att nämna några punkter, så är chanserna mindre att de bedrar det mongoliska blodet (Tumursukh 2001, s.13). Detta gör således att det är få kvinnor i politiken, och de konservativa nationalisterna menar att de enda som kan föra en god politisk talan är de heterosexuella etniska mongoliska männen. För de har ärvt de goda generna av decennium av etniska mongoler (Tumursukh 2001, s.13).

För att sammanfatta situationen i Mongoliet kan man säga att det finns två starka linjer; medborgarnationalismen samt konservativa/xenofobiska nationalismen. Ur ett kvinnoperspektiv föredras den förstnämnda, här förespråkas den välutbildade, starka kvinnan som ett mått på Mongoliets utveckling. Men denna gren är starkt begränsad av den konservativa/xenofobiska nationalismen, som har lyckats föra fram myten om det mongoliska biologiska arvet och hotet mot dess unikheter (Tumursukh 2001, bland annat s.14), där kvinnorna spelar en stor roll, och därför måste de hållas inom hemmets sfär där hennes viktigaste jobb för staten är att producera barn. Denna blid av kvinnor i Mongoliet hindrar deras politiska arbete och involvering (Tumursukh 2001, s.14).

4 Jämförande studie

Då vår kvantitativa studie inte gav de resultat vi hade väntat väljer vi att göra en djupare analys av de länder vi valt ut. Nedan följer en jämförande studie av Sydafrika, Ghana och Mongoliet där vi försöker finna ett svar på vår frågeställning; vad är det som genererar hög kvinnorepresentation?

Om man ser till vår kvantitativa analys kan man i toppen av listan med länder, sorterade efter andel procent kvinnor i parlamentet, se att de nordiska länderna toppar listan tillsammans med bland annat Argentina och Belgien (se: Tabell 10). Vi menar att länderna utanför Norden är mer intressanta för vår frågeställning och vi sorterade bort de länder som har nyttjat kvotering. Vi valde ut Sydafrika som ett intressant land att göra en fallstudie av. Efter en del research kring landet insåg vi att vår studie skulle få ett helt annat djup om vi gjorde en jämförande studie med Sydafrika som bas. Jämförelseländerna blev Ghana och Mongoliet.

När man ser på de länder vi har valt kan man vid första anblick mena att de är väldigt olika. Sydafrika har dubbelt så stor befolkning som Ghana, och Mongoliet har ännu färre innevånare än Ghana. Den kvinnliga representationen i parlamenten skiljer sig mycket, med Sydafrika i toppen på 32,8 %, Ghana med 10,9 % och Mongoliet med 6,7 %.

Den etniska fragmenteringen är även den en skiljande faktor, Sydafrika har högst fragmentering med 75,2, på en skala där 100 innebär högsta möjliga fragmentering, Ghana ligger strax under med 67,3 och Mongoliet har 36,8. Dessa siffror tyder inte på att etnisk fragmentering direkt påverkar kvinnorepresentation. Man skulle kunna hävda att om ett land har problem med etnisk diversitet så skulle det ta fokus från kvinnofrågorna, dock verkar så inte vara fallet. Det vi däremot kan se från våra fallstudier är att det fått betydelse över längre tid, då kampen mot apartheid och rasdiskriminering i Sydafrika har lett till att kvinnor organiserat sig och därmed fått makt att påverka landets politiska partier, trots ett i övrigt patriarkalt samhälle. I Ghana har däremot den etniska fragmenteringen inte fått lika stor betydelse. Då militärregimen styrde var det inte olika etniska grupper som var drabbade och således har inte organiseringen mot ett dylikt förtryck varit lika betydande. Kvinnoorganisationerna har bildats över de etniska splittringar och arbetat mot regimen som förtryckt dem. Mongoliet har låg etnisk fragmentering och brottas således inte med dylika problem, på samma sätt som de två andra länderna. Där grundar sig den låga kvinnorepresentationen i något annat.

Mongoliet skiljer sig på många olika sätt från de andra länderna. Här verkar den övergripande kvinnosynen vara ett stort hinder mot högre kvinnorepresentation och ett mer jämställt samhälle. Landets höga GDI verkar inte ha påverkat kvinnors politiska rättigheter, då de är mycket knappa, vilket fallstudien påvisat. En intressant jämförelse hade varit att ställa Mongoliets GDI

mot ett development index som innefattar bara män, och se vad skillnaden hade varit. Man måste ta med i beräkningarna att HDI innefattar hela landets befolkning, både kvinnor och män, alltså speglar den inte kvinnornas socioekonomiska ställning jämfört med männens, på ett riktigt sätt. De tre ländernas GDI ligger lite under deras HDI, det land som har lägst skillnad är Mongoliet, och har dessutom högsta siffrorna på båda mätningarna (se: Tabell 9).

I vår kvantitativa undersökning har vi använt oss av en variabel som heter ”ekonomisk jämlikhet för kvinnor” denna kategoriserar Mongoliet som nummer tre av fyra, där fyra är bäst och ett är sämst. Ghana och Sydafrika får båda två en tvåa i rankingen. Detta innebär att Mongoliet har lagar som förbjuder diskriminering på grund av kön, och som garanterar lika lön för lika arbete. Även om det finns ekonomisk diskriminering som grundar sig i könsroller så är detta inte accepterat av merparten av befolkningen, regeringen arbetar aktivt med att stoppa diskrimineringen och för att säkra jämlika lönevillkor (Johansson 2006 s.38, kan läsas i sin helhet: http://muse.jhu.edu/journals/human_rights_quarterly/v019/19.4poe.html). Detta är inte vår uppfattning av landet, som baseras på vår fallstudie. Vi skulle snarare hävda att Sydafrika ligger bäst till och Mongoliet snarare sist.

Vidare ska vi se närmare på den politiska jämlikheten i länderna. Även detta är en variabel vi har mätt i vår kvantitativa undersökning. Ghana och Mongoliet får samma siffra, nämligen tre och Sydafrika hamnar på en tvåa. Det vill säga Sydafrikas kvinnors politiska jämlikhet är garanterad av lagen men i praktiken röstar en del kvinnor medan bara några få sitter på maktpositioner. Den här bilden stämmer inte heller överens med Sydafrikas siffra på andel kvinnor i parlamentet som är ovanligt hög, 32,8 %, SPSS-databasen säger här emot sig själv. En lösning på det mysteriet kan vara att årtal inte står utskrivet på politisk och ekonomisk jämlikhet. Men då finns ändå det faktum kvar att Mongoliet och Ghana aldrig har haft en skälig representativ andel kvinnor i sina parlament vilket deras ranking skulle innebära. Detta är något vi inte kan förklara.

Vi anser att organisering är den främsta orsaken till Sydafrikas höga kvinnorepresentation, samt kvinnornas möjligheter att nätverka över organisationernas gränser. I Ghana däremot verkar statens inverkan på organisationslivet för kvinnorna snarare stjälpa än hjälpa. Då DWM är en statligt finansierad organisation, som i drygt 20 år har gått hand i hand med regimen. DWM hindrar alla kvinno-NGOs från att få uppmärksamhet, ekonomiskt stöd samt gehör för sina frågor. I Ghana hindras även det politiska arbetet av att kvinnornas intressen ligger i de sociala och ekonomiska problem som råder. I Mongoliet beror representationsproblemet snarare på den dominerande kvinnosyn som råder i landet, där kvinnans roll är att inte synas i den politiska sfären, utan vara hemma och sköta de husliga sysslorna.

5 Sammanfattning och slutsatser

Våra samlade undersökningar visar att organisering bland den kvinnliga befolkningen är den mest betydande faktorn som påverkar andelen kvinnor i parlamentet. Det krävs även särskilda omständigheter för att organiseringen ska lyckas och få den betydelse som den till exempel har fått i Sydafrika. Ghana är ett bra exempel på att en bra organisering inte ensam behöver generera god representation. Samhällets övergripande kvinnosyn har i dessa länder inte spelat någon reell roll, det verkar den däremot ha gjort i Mongoliet. I Sydafrika och Ghana har organiseringen kunnat få fäste och utvecklas, medan den i Mongoliet har blivit hindrad av den övergripande kvinnosynen som råder.

Kvinnorna har, som i Sydafrikas fall, kunnat tillskansa sig makt i organisationerna när landet stått inför en omvälvande förändring, i Sydafrikas fall apartheidsystemets upplösning samt vid landets demokratisering. Enskilda kvinnoorganisationer står inte tillräckligt starka på egen hand i ett patriarkalt samhälle, därför är de tvungna att försöka knyta kontakter över organisationsgränserna. I Ghana har detta arbete försvårats då staten kontrollerar den största kvinnoorganisationen i landet, dessutom får den statliga organisationen de mesta av de ekonomiska stöden, samtidigt som det är denna organisations agenda som får gehör. Denna organisation kan dock heller aldrig driva frågor som går stick i stäv med regeringens politik, och därför förhindras kvinnorörelsen att arbeta med de frågor som de själva anser angelägna.

Den mongoliska diskursen leder till ett aktivt motverkande av politiskt deltagande kvinnor. Jämlikhet och rättvisa är lagstadgat, men då lagarna är verkningsslösa mot den ledande diskursen, sker ingen ökning av kvinnors representation.

I våra fall kan man inte applicera Kate Nashs teori om att kvinnor är en för heterogen grupp för att kunna bli representerad i sin helhet. I Sydafrikas fall har det i stället stärkt gruppens påverkans möjligheter, i och med kampen mot apartheid. I Ghana har de olika etniska ursprungena aldrig varit något problem vid organiseringen av kvinnor, detta beror på landets historia som militärregim där man inte förföljde folk på grund av deras etnicitet, utan på andra grunder. Vårt sista land, Mongoliet, är väldigt etniskt homogent. Där har problemen snarare grundat sig på relationerna med grupper utan för Mongoliet, inte på den etniska fragmenteringen i landet.

Angående Wides strukturperspektiv så anser vi att det delvis går att applicera på Ghana, men inte på de andra två länderna.

Vår slutliga sammanfattning av vår uppsats är att kvinnorepresentation gynnas av organisering bland kvinnorna i länderna, samt av byggandet av nätverk organisationerna emellan. Det krävs även att det sker en mobilisering i länderna, som får medborgarna att kämpa tillsammans. I Sydafrika kan rörelsen mot

apartheid ha verkat som en sådan.

6 Referenser

- Aubrey, Lisa, 2001. "Gender, Development, and Democratization in Africa", *African and Asian studies*. vol. 36 nr. 1 s. 87-111.
- Barchiesi, Franco, 2007. "Wage Labour and Social Citizenship in the Making of Post-Apartheid South Africa", *Journal of Asian and African studies*. Vol 42(1), s. 40.
- Britton, Hanna E, 2002. "Coalition Building, Election Rules, and Party Politics: South African Women's Path to Parliament", *Africa Today*. s.33-67.
- Ekman, Joakim – Linde, Jonas, 2006. *Demokratiseringsprocesser*. Studentlitteratur.
- Fallon, M. Kathleen, 2003. "Transforming Women's Citizenship Rights Within an Emerging Democratic State – The Case of Ghana", *Gender and Society*. Vol. 17. nr. 4 s. 525-543.
- Johansson, Leif. Informationsbearbetning med SPSS. Dokumentation till databasen länder06. Statsvetenskapliga Institutionen. Lunds Universitet
- Johansson, Leif. SPSS-databas länder06. Statsvetenskapliga Institutionen. Lunds Universitet.
- Bentley, Kristina, 2004. "Women's Human Rights and the Feminisation of Poverty in South Africa", *Review of African Political Economy*. Publisher: Routledge, Unvesity of Lund.
- Lodge, Tom, 2006. "The Future of South Africa's Party System", *Journal of Democracy*. Vol 17 nr. 3. s.152-166.
- McEwan, Cheryl, 2005. "New spaces of citizenship? Rethinking gendered participation and empowerment in South Africa", *Department of Geography*. Elsevier Ltd. s.970.
- .Nash, Kate s.45-57 i Randall, Vicky- Waylen Georgina (red), 1998. *Gender, Politics and the state*. London: Routledge.
- Tumursukh, Undarya, 2001. "Fighting Over the Reinterpretation of the Mongolian Woman in Mongolias's Post-Socialist Identity Konstruktion Discourse", *East Asia: An International Quarterly*. vol. 19 nr. 3, s. 119-147.
- Waylen, Gerogina, s.1-18 i Randall, Vicky- Waylen Georgina (red), 1998. *Gender, Politics and the state*. London: Routledge.
- Wide, Jessika, 2006. " Kvinnors politiska representation i ett jämförande perspektiv– nationell och lokal nivå". Statsvetenskapliga Institutionen. Umeå Universitet.

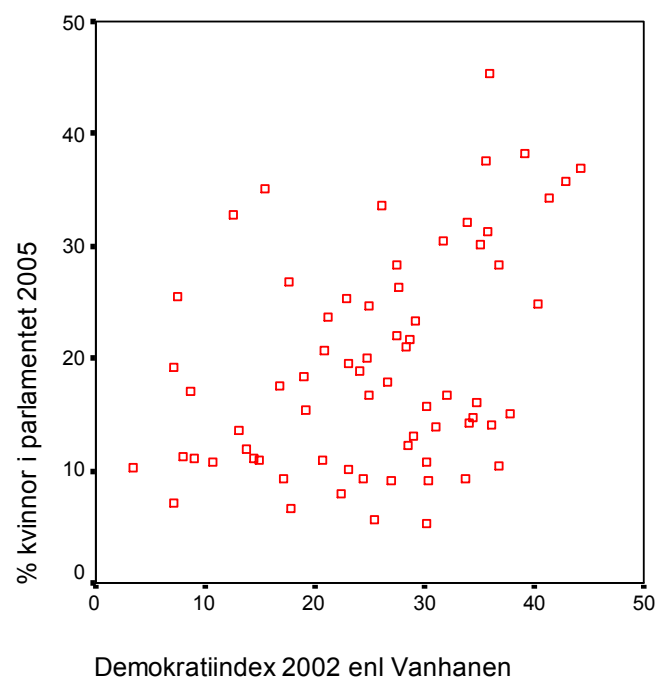
Nationalencyklopedin www.ne.se hämtat 2/5-07, 10/5-07, 12/5-07.

Utrikespolitiska Institutet Sydafrika

(http://www.ui.se/default.aspx?country_id=161) hämtat 19/5-07.

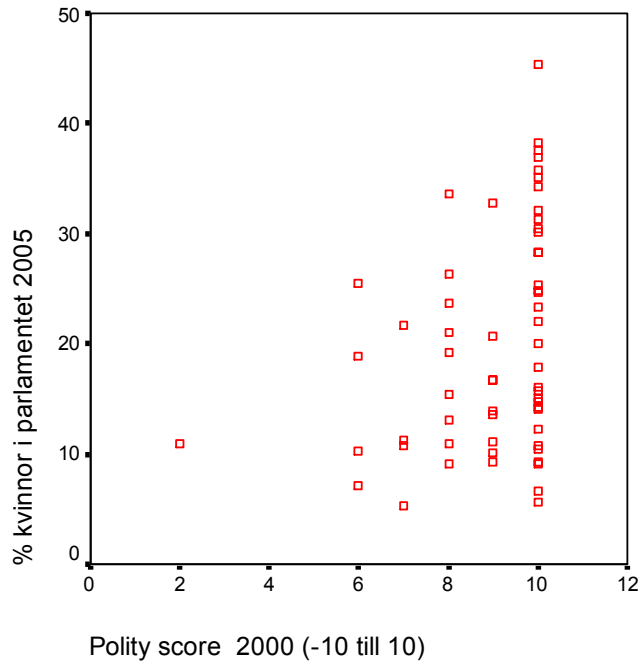
7 Appendix

7.1 Körning av demokrati variabler i SPSS-databasen mot kvinnorepresentation

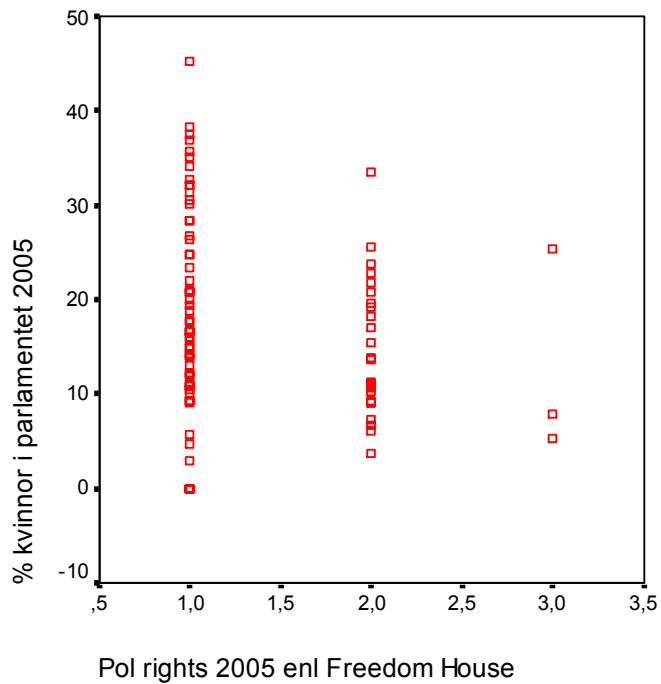
Tabell 1

Inget samband mellan kvinnorepresentation kan utläsas ur tabellen.

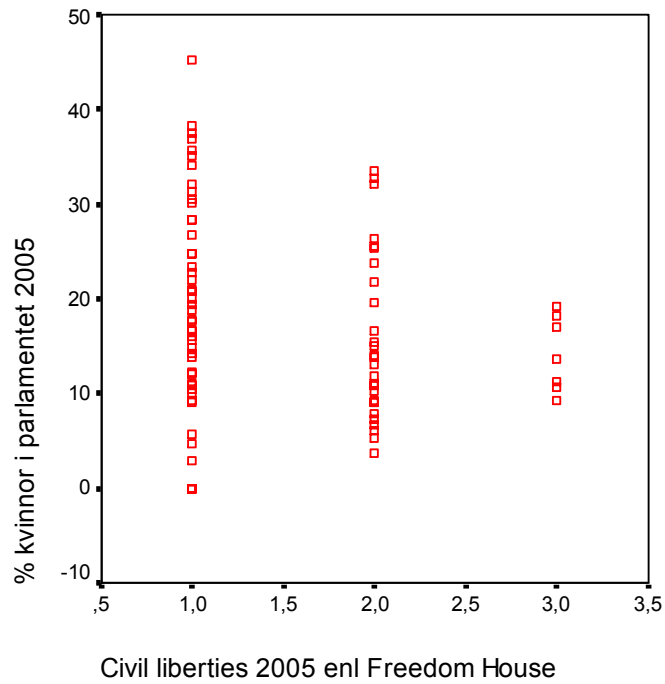
Tabell 2

Inget samband mellan kvinnorepresentation kan utläsas ur tabellen.

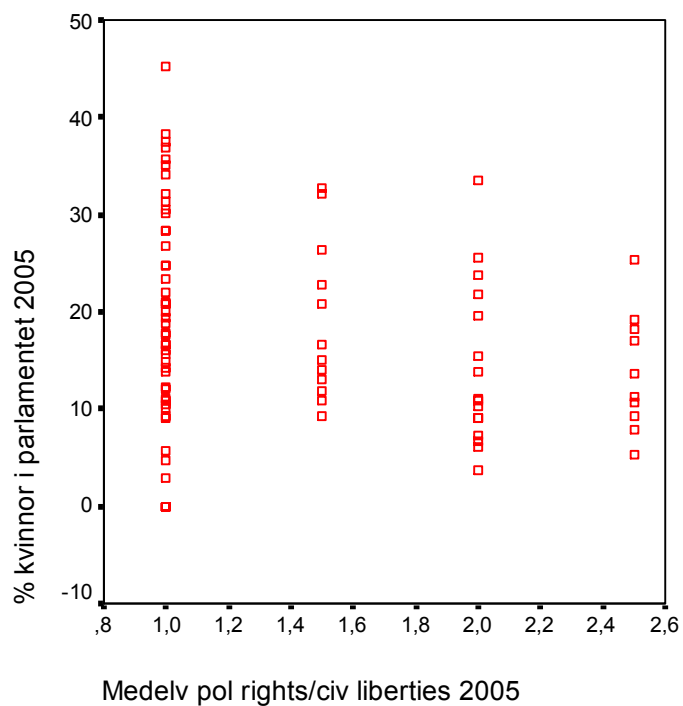
Tabell 3

Inget samband mellan kvinnorepresentation kan utläsas ur tabellen.

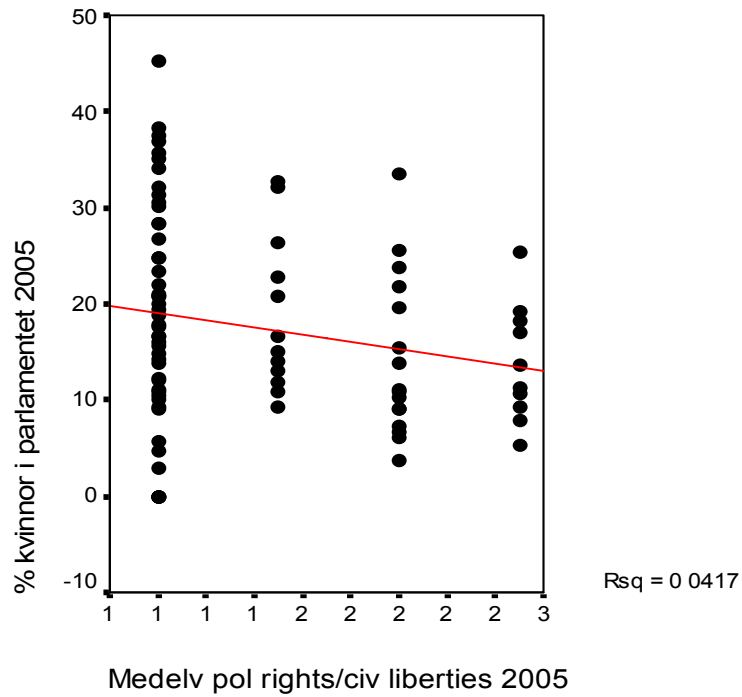
Tabell 4

Inget samband mellan kvinnorepresentation kan utläsas ur tabellen.

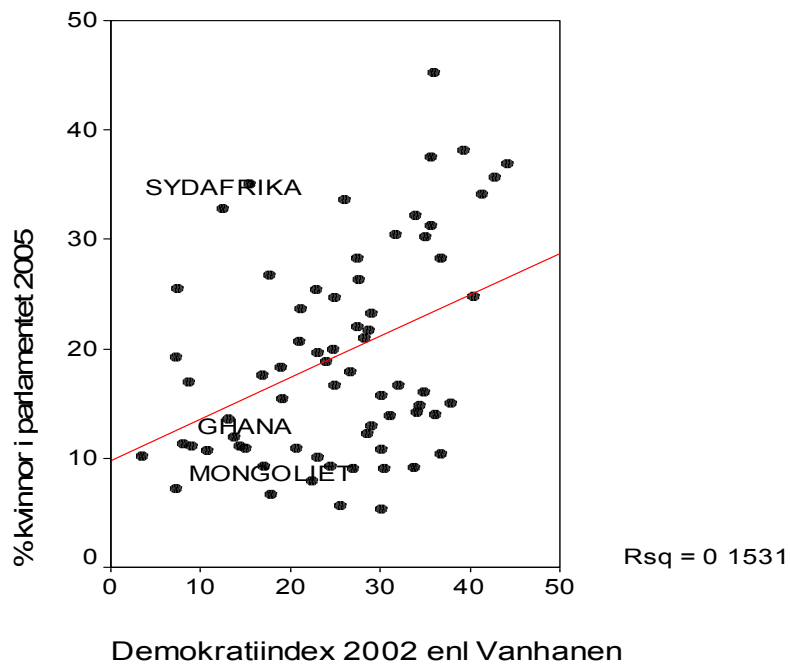
Tabell 5

Inget samband mellan kvinnorepresentation kan utläsas ur tabellen.

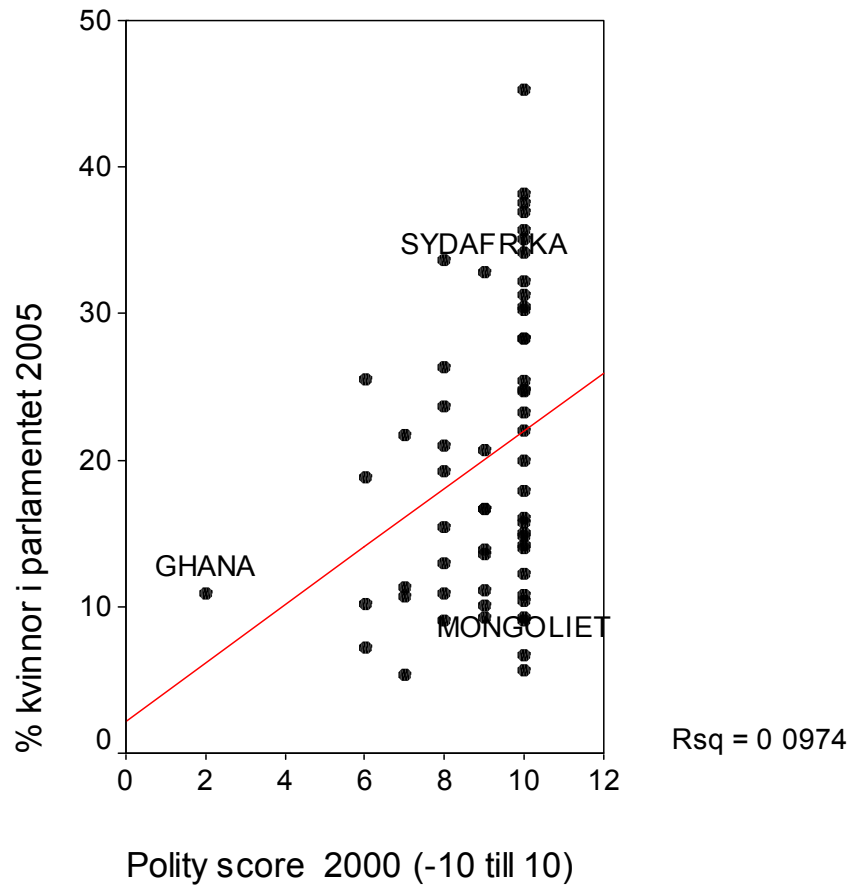
Tabell 6

Inget samband mellan kvinnorepresentation kan utläsas ur tabellen.

Tabell 7

Litet samband mellan kvinnorepresentation kan utläsas ur tabellen, men ej tillräckligt.

Tabell 8

Inget samband mellan kvinnorepresentation kan utläsas ur tabellen.

7.2 SPSS-databasen: variabler till de länder vi valt ut till fallstudien

	Ghana	Mongoliet	Sydafrika	Förklaring
Andel kvinnor i parlamentet -05	10,90 %	6,70 %	32,80 %	
Demokratiseringsår	2000	1991	1994	
Dominerande religion	Naturreligion	Buddhism	Protestantism	
HDI 2003	520	679	658	
GDI 2003	0,517	0,677	0,652	
Utbildning 2003	46 %	74 %	78 %	
Etnisk fragmentering	67,3	36,8	75,2	Index 0-100 Högre=mer fragmenterat
BNP	2238	1850	10346	
Folkmängd 2005	22113000	2646000	47432000	
Valdeltagande 2001	62 %	82 %	89 %	
Demokratiindex Vanhanen 2002	15	17,8	12,5	0- teoretiskt 50, 5,0=demokrati, Högre=bättre
Peacefully Associate and Assamble	1=no		1=no	0=NO, 1=no, 2=yes, 3=YES
Politisk jämlikhet för kvinnor	3	3	2	Index 1-5, Högre=bättre
Freedom for social and economic equality for women	1=no		1=no	som ovan
År för kvinnlig rösträtt	1954	1924	1930	
År för rätt att kandidera i val för kvinnor	1954	1924	1930	
År för första kvinna i parlament	1960	1951	1933	
Ekonomisk jämlikhet för kvinnor	2	3	2	Index 1-4, Högre=bättre

Tabell 9

7.3 Kvalitativ undersökning av världens fria länder

	Land enligt svensk stavning	% kvinnor i parlamentet 2005	% kvinnor i parlamentet 1997	Medelv pol rights/civ liberties 2005	Kvotering av kv till parl enl konstitution el vallag	Human Development Index för kvinnor 2003 (GDI)
1	SVERIGE	45,3	43	1,0	nej	,947
2	NORGE	38,2	36	1,0	nej	,960
3	FINLAND	37,5	34	1,0	nej	,940
4	DANMARK	36,9	37	1,0	nej	,938
5	BELGIEN	35,7	16	1,0	ja	,941
6	COSTA RICA	35,1	19	1,0	ja	,829
7	NEDERLÄNDERNA	34,2	32	1,0	nej	,939
8	ARGENTINA	33,6	23	2,0	ja	,854
9	SYDAFRIKA	32,8	28	1,5	nej	,652
10	ÖSTERRIKE	32,2	25	1,0	nej	,926
11	GRENADA	32,1	.	1,5	nej	.
12	TYSKLAND	31,3	30	1,0	nej	,926
13	SPANIEN	30,5	20	1,0	nej	,922
14	ISLAND	30,2	25	1,0	nej	,953
15	AUSTRALIEN	28,3	26	1,0	nej	,954
16	NYA ZEELAND	28,3	29	1,0	nej	,929
17	BAHAMAS	26,8	20	1,0	nej	.
18	BULGARIEN	26,3	11	1,5	nej	,807
19	NAMIBIA	25,5	17	2,0	nej	,621
20	TRINIDAD&TOBAGO	25,4	19	2,5	nej	,796
21	SCHWEIZ	24,8	20	1,0	nej	,946
22	CANADA	24,7	23	1,0	nej	,946
23	MEXICO	23,7	17	2,0	ja	,804
24	LUXEMBURG	23,3	20	1,0	nej	,944
25	SAINT VINCENT	22,7	5	1,5	nej	.
26	LITAUEN	22,0	18	1,0	nej	,851
27	KROATIEN	21,7	7	2,0	nej	,837
28	LETTLAND	21,0	17	1,0	nej	,834
29	MONACO	20,8	.	1,5	nej	.
30	POLEN	20,7	13	1,0	nej	,856
31	SAINT LUCIA	20,7	14	1,0	nej	.
32	PORTUGAL	20,0	13	1,0	nej	,900
33	SURINAM	19,6	16	2,0	nej	.
34	DOMINICA	19,4	9	1,0	nej	.
35	SENEGAL	19,2	.	2,5	nej	,449
36	ESTLAND	18,8	11	1,0	nej	,852
37	PERU	18,3	11	2,5	ja	,745
38	STORBRIANNIEN	17,9	12	1,0	nej	,937
39	BARBADOS	17,6	.	1,0	nej	,876
40	LESOTHO	17,0	11	2,5	nej	,487
41	PANAMA	16,7	10	1,5	ja	,800
42	SAN MARINO	16,7	.	1,0	nej	.
43	SLOVAKIEN	16,7	13	1,0	nej	,847
44	CYPERN	16,1	5	1,0	nej	,884
45	TJECKIEN	15,7	14	1,0	nej	,872
46	DOMINIKANSKA REP	15,4	15	2,0	ja	,739
47	ISRAEL	15,0	8	1,5	nej	,911
48	USA	14,8	13	1,0	nej	,942
49	IRLAND	14,2	14	1,0	nej	,939
50	GREKLAND	14,0	6	1,5	nej	,907

	Land enligt svensk stavning	% kvinnor i parlamentet 2005	% kvinnor i parlamentet 1997	Medelv pol rights/civ liberties 2005	Kvotering av kv till parl enl konstitution el vallag	Human Development Index för kvinnor 2003 (GDI)
51	ANTIGUA-BARBUDA	13,9	11	2,0	nej	.
52	FRANKRIKE	13,9	9	1,0	ja	,935
53	JAMAICA	13,6	16	2,5	nej	,736
54	SYDKOREA	13,0	4	1,5	ja	,896
55	SLOVENIEN	12,2	8	1,0	nej	,901
56	LIECHTENSTEIN	12,0	.	1,0	nej	.
57	BELIZE	11,9	14	1,5	nej	,734
58	INDONESIEN	11,3	11	2,5	ja	,691
59	BOTSWANA	11,1	9	2,0	nej	,559
60	KAP VERDE	11,1	11	1,0	nej	,714
61	GHANA	10,9	9	1,5	nej	,517
62	RUMÄNIEN	10,9	6	2,0	nej	,789
63	URUGUAY	10,8	7	1,0	nej	,836
64	EL SALVADOR	10,7	17	2,5	nej	,715
65	ITALIEN	10,4	10	1,0	nej	,928
66	MALI	10,2	12	2,0	nej	,323
67	CHILE	10,1	9	1,0	nej	,846
68	INDIEN	9,3	8	2,5	nej	,586
69	JAPAN	9,3	9	1,5	nej	,937
70	MALTA	9,2	9	1,0	nej	,858
71	BRASILIEN	9,1	6	2,0	ja	,786
72	SÃO TOMÉ	9,1	9	2,0	nej	.
73	UNGERN	9,1	8	1,0	nej	,860
74	SERBIEN-MONTENEGRO	7,9	.	2,5	ja	.
75	BENIN	7,2	7	2,0	nej	,419
76	MONGOLIET	6,7	8	2,0	nej	,677
77	SAMOA	6,1	4	2,0	nej	.
78	MAURITIUS	5,7	8	1,0	nej	,781
79	UKRAINA	5,3	8	2,5	nej	,763
80	KIRIBATI	4,8	.	1,0	nej	.
81	VANUATU	3,8	0	2,0	nej	.
82	MARSHALL-ÖARN A	3,0	.	1,0	nej	.
83	MIKRONESIEN	,0	.	1,0	nej	.
84	NAURU	,0	.	1,0	nej	.
85	PALAU	,0	.	1,0	nej	.
86	SAINT KITTS NEVI	,0	13	1,0	nej	.
87	TUVALU	,0	.	1,0	nej	.
88	TAIWAN	.	.	1,0	ja	.
Total	N	88	87	74	88	66

Tabell 10